

ТОШКЕНТ ХАМНАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТ, ШАҲАР
КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ОБЛАСТ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 80
1
И Ю Н Ъ
СЕШАНБА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ
20 ТИЙИН.

СССР халқлари дўстлигининг улуғ кучи

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрами социалистик Ватанимиздаги халқлар дўстлиги ва биримлиги байрами бўлиб қолди. Бу, мамлакатимиздаги барча халқларнинг коммунистик партия ва Совет ҳукумати теваригига монолитдек маҳкам жипслашганликлари яққол кўрсатди.

Қардош Украина бундан учоз йил илгари Россия билан қайтадан қўшилди. Икки улуғ славян халқининг бирлашуви жуда катта прогрессив аҳамиятга эга бўлди.

Инсониятнинг энг улуғ генийи Владимир Ильич Ленин асосини қўрган коммунистик партия раҳбарлиги остида Россия пролетариати, Россия меҳнаткашларини жипслаштирди ва уларни Улуғ Октябр социалистик революциясининг ғалабасига, СССРга социализм куришига, аўтоматик овоз қилинган халқлар бўлимас дўстлигини барпо қилишга олиб келди. Ленин-ча-сонида миллий сиббат идеяларига содиқ бўлган рус халқи СССРдаги барча халқларнинг миллий давлатини, эконимика ва маданиятини вужудга келтириш ҳамда муштаҳамлашда уларга ёрдам қилиш кўчиди.

Совет Иттифоқидаги барча халқлар кўпмиллатли улуғ социалистик давлатини вужудга келтириш ва муштаҳамлашда рус халқининг роли гоят катта эканлиги тўғрисида ҳарқоний фахрланш тугуларга бўлиб қўйилган бўлади. Бу тугулар РСФСР Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган 29 майда ўтказилган Юбилей сессиясида қардош республикалар делегатларининг қўлида ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Сессия СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг табригини, шунингдек Россия Совет Федератив Социалистик Республикасини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармони гоят баланд руҳ билан қўлиб олди. Рус халқи, Россия Федерациясидаги барча халқлар ана шу юксак мукофотга жаован икнодий меҳнат соҳасида қилган янги муваффақиятларга эришишга, партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни бажариш учун, улуғ Совет Ватанимизнинг қудрати ва муқофат қўбиллигини янада муштаҳамлаш учун афр активлик билан кураш олиб боришга тайёрдир.

Ўзбекистон ССРнинг Давлат бюджетети

Ўзбекистон ССР Олий Советининг бешинчи сессияси Ўзбекистон ССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетети тўғрисидаги Қўниин қабул қилди. Ўзбекистон ССР Давлат бюджетети қўриқилган рақамлар Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ўзбекистон ССРга қўриқилган рақамлар гоят катта ғамхўрлик ва ёрдамларнинг яққол ифодасидир.

Совет кишилари Коммунистик партиянинг тарихий XIX с'езди қарорларини, КПСС Марказий Комитети сентябр ва февраль-март Пленумлари ҳамда партия ва ҳукуматининг халқ фаровонлигини янада кўсатириш тўғрисидаги сўнги қарорларини амалга ошириш учун гоят баланд руҳ билан фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Улуғ Октябр социалистик революциясидан илгари чор Россиясининг қолоқ ўлкаси бўлган Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида партия ва ҳукуматининг ғамхўрлиги, оғамиз рус халқининг ва барча қардош республикалар халқларининг самимий ёрдамлари туфайли сановатлашган, қишлоқ хўжалигини энг янги, кучли техника билан қуролашган, маданияти гуллаб-яшнаётган республикага айланди.

Республикамиз, шу жумладан областимиз сановатли теъ суратлар билан тарқайиш оғмоқда. Ўзбекистонда йирик сановат қорхоналарининг сони 1952 йилда 1924-25 йиллардагига нисбатан 9,7 марта, сановат ишчиларининг сони эса биринча марта ортди. Сўнги йилларда областимизда, шу жумладан Совет Ўзбекистонининг пойтахти Тошкентда ўнлаб йирик сановат қорхоналари қўриқди.

Совет Ўзбекистонининг ва областимиз сановатининг ялли маҳсулоти ҳам йил сайин ортиб бормоқда. 1954 йилда сановатининг ялли маҳсулоти республикамизда 1924 — 25 йиллардагига қараганда қариб 50 баравар, пахтачинлик сановатининг маҳсулоти 1952 йилда 13,6, негн истеъмол моллари маҳсулоти 66,6 баравар қўилди. Шунингдек, электр қуввати, нефть, пахта толаси, ўсимлик мойи ва аҳолининг эҳтиёжи учун зарур бўлган бошқа моллар ишлаб чиқариш ҳам биринча марта ортди. Бу эши 1953 йилда ва 1954 йилнинг 5 ойи мобайнида яна ҳам қўбилди кетди. Республикамизнинг ва областимизнинг сановат маҳсулоти 1953 йилнинг биринчи 5 ойидига нисбатан 1954 йилнинг 5 ойида биринча марта қўилди.

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Кремльда қабул маросими

РСФСР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаш юзасидан 30 майда Кремльда катта қабул маросими ўтказилди. Катта Кремль Саройининг Георгий залда СССР ҳукуматининг а'золари, КПСС Марказий Комитетининг а'золари, РСФСР ҳукуматининг а'золари, РСФСР Олий Советининг Юбилей сессиясида қатнашиш учун келган Украина ССР делегацияси ва бошқа иттифоқчи совет республикалари, делегациялари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, Москвадаги сановат қорхоналари ва куришчиларнинг дондор кишилари, қишлоқ хўжалик ходимлари, Совет Армияси, фан, сан'ат ва маданиятнинг энг кўзга қўриган вакиллари тўпландилар.

Йиғилганлар Г. М. Маленков, Н. С. Хрущёв, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, Н. М. Шверник,

РСФСР Олий Советининг Юбилей сессиясида қабул қилинган ва СССР Олий Совети, СССР Министрлар Совети ҳамда КПСС Марказий Комитетига юборилган табриномада бундай дейилди: «Рус халқи ленинча пролетар интернационализи байроғига, СССР халқларининг қардошлиги ва дўстлигига доимо содиқ бўлиб келганлиги билан мамлакатимиздаги ҳамма халқларнинг, жаҳондаги ҳамма халқларнинг муҳаббати ва ишончига ҳавоор бўлди. Рус халқи бу ишончнинг гоят надрлайди ва Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрам қилинаётган улуғ кунларда тантанали равишда ва да бериб айтдики, бундан буён ҳам у ўзининг ҳамма ишлари билан, коммунизм куришининг улуғ ишида иттифоқчи Республикаларнинг қардош халқларига муттасил ёрдам бериб туриш билан бу ишончнинг оқлайди».

РСФСР Олий Советининг Юбилей сессиясида барча қардош республикалар делегациялари вакиллари рус халқини ва Федерациядаги бошқа халқларни ўз халқлари номидан табриқладилар. Польша Халқ Республикаси Сейми делегациясининг раҳбари сессиянинг қатнашчиларига ва улар орқали барча қардош совет халқларига самимий табриқ сўзларини айтди.

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлаш учун кеча Москвада, Қизил майдонда парад ва меҳнаткашлар вакиллариининг намоийни бўлди. Бу парад ва намоийиш наватпарварлик руҳи гоят қўйилган бир вақтда ўтди. Парад ва намоийишдан кейин Кремльда катта қабул маросими ўтказилди. Бу қабул маросими Совет Иттифоқи халқларининг қардошларига бирлигини ёрқин ифода этди. Коммунистик партия, ҳукумат ва совет халқининг бирлигини ифода этди.

Барча совет республикалари каби РСФСРнинг ҳам ҳаётий кучлари мавж уриб юксалди.

Москва ва Ленинград, Ўрал ва Волгабуйи, Сибирь ва Узоқ Шарқнинг тобора ўсиб бораётган индустриал қуввати, Россия Федерациясининг ўсиб муштаҳамлаш бораётган социалистик қишлоқ хўжалиги социалистик Ватанимизнинг кўчқудратини ҳар гавдалаштирди.

Украин халқи социалистик миллатларнинг дўстона оқилсиз коммунизм куриш ишини ўзининг катта ҳиссасини қўймоқда. Украина илгор совет республикалари

дан бирига — Совет Иттифоқининг кўмир ва металл, кўчи машинасозлик индустрияси, энг йирик ғаллакор республикаси, Европанинг энг йирик давлатларидан бирига айланди.

Совет Иттифоқининг барча халқлари коммунистик қўрилиш юзасидан КПСС XIX с'езди белгиланган буюк вазифаларини амалга ошириш, КПСС Марказий Комитети сентябр ва февраль-март Пленумларининг қарорларини бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бу қарорларда социалистик эконимикани янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш ва меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини оширишнинг жанглар программаси белгиланган.

Руслар ва украинлар бундан 300 йил илгари мангу биримга! деб бир-бирларига айтган эдилар. Қардошларнинг ана шу мардонавор сўзлари ҳозир Совет Иттифоқидagi барча халқларнинг байроқларига ёзилган. Барча совет республикалари меҳнаткашларининг дўстлиги ва қардошлиги барча ва ҳарқандай эоимларга қарши — чор самодержавиясига, помещиклар зулмига, капиталистлар эксплуатациясига қарши биргаликда олиб борилад курашда чиниқди. Бу дўстлик граждандар уруши фронтларида мамлакатимиздаги барча халқларнинг фарзандлари тўқсан йон билан муштаҳамланди. СССР халқларининг дўстлиги Улуғ Ватан урушининг икнодий синоволига янада кўпроқ чиниқди ва муштаҳамланди. СССР халқлари дўстлигининг улуғ кучини икнодий меҳнат муваффақиятларида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Душманларнинг ҳарқандай хуруқлари ҳам СССР халқларининг дўстлигини бузолаолмайди. Пролетар интернационалиизмининг ленинча принциплари содиқ бўлган Совет Иттифоқидаги социалистик миллатлар бир-бирларига қўмақлашиб, коммунистик жамият куришларининг яққол тарихида халқ мисли қўрилмаган буюк, жипслашган армиясини ташкил этишди. Маркс — Энгельс — Ленин — Сталиннинг гойиб ва қудратли таълимоти коммунизмнинг тўла ғалабаси сари олиб борадиган йўлинизи бритмоқда. Совет Иттифоқининг жангларда чиниққан қаҳрамон Коммунистик партияси Ватанимизни олға бошлаб бормоқда.

(«ПРАВДА»нинг 31 майдаги бошмақоласи).

Социализм ғалабаси натижасида мамлакатимиз халқларининг дўстлиги қудратли энгилмас кучга айланди. Бу дўстлик Улуғ Ватан урушининг ўти ичида янада кўпроқ чиниқди ва муштаҳамланди. Рус халқи қаҳрамонона зафарларининг шўҳрати ҳечқачон сўнмайди. Рус халқининг социалистик Ватанни ҳимоя қилишдаги мислсиз мардлиги ва сабот-матонати, фронтларда тарихда мисли қўрилмаган қаҳрамонлиги ва мамлакат ичкарасидаги фидокорона меҳнати уни ҳамманинг энг исте'додли халқ деб танишига сазовар қилди.

СССР Иттифоқи Олий Советида СССР Иттифоқи Министрлар Советига Совет Иттифоқи Марказий Комитетига

Россия Совет Федератив Социалистик Республикасининг Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган Юбилей сессиясида СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига Россия Федерациясининг ишчиларини, колхозчиларини, интеллигенциясини, барча меҳнаткашларини самимий табриқлаганликлари учун чин қалбдан ташаккур билдиради.

Ажойиб тарихий воқоани — Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигини фақат руслар, украинларгагина эмас, шу билан бирга, кўпмиллатли социалистик Ватанимизнинг ҳамма халқлари ҳам байрам қилмоқдалар. Бунда мамлакатимиз халқларининг бўлимас дўстлиги, уларнинг Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теваригида улуғ кўп бўлиб бйришганликлари ва жипслашганликлари яна бир марта яққол намоён бўлди.

Бундан 300 йил муқаддам руслар билан украинлар бир-бирларига, абадий биримга! деб айтган эдилар, эндиликда ана шу мардонавор қардошлик сўзлари Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг байроқларига ёзилган. Россия билан Украина меҳнаткашларининг дўстлиги ва қардошлиги ҳамма ва ҳарқандай эоимларга қарши — чор самодержавиясига, помещиклар зулмига, капиталистлар эксплуатациясига қарши биргаликда олиб борилад курашларда чиниқди. Ўзининг дўстлигини рус ва украин халқлари фарзандларининг граждандар уруши фронтларида, ёш Совет республикасини учун олиб борилад жангларда тўқилган қонлари билан муштаҳамланди.

Бешийликлар даврида, янги куришларнинг ҳавоазаларида бизнинг дўстлигимиз ва қардошлиқча бир-биримизга бераётган ёрдамимиз янада кўпроқ муштаҳамланди. Рус ишчилари украинларга Днепротрасс, Харьков трактор заводи, «Запорожсталь», «Азовсталь» заводларини, Краматорск оғир машинасозлик заводи ва бошқа кўпгина заводларини қуришда ёрдам бердилар. Шу билан бир вақтда украин ишчилари Магнитогорск ва Кузнецк металлургия комбинатларини, Сталинград ва Челябинск трактор заводларини, Уралмаш заводи ва мамлакатимиз социалистик индустриясининг бошқа пунктларини қуришларининг сафарларида бўдилар.

Рус халқи украин халқи билан Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар билан ёнма-ён улуғ социалистик Ватаниннг озолигини ва муштараклигини тўғр Ватан урушида ҳимоя қилди, гитлерчиларнинг галадарини тор-мор келтирди, бутун инсониятни фашистлар асоратига тушиб қолмадан қутқариш учун курашди. Урушдан кейинги йилларда Россия Федерациясининг меҳнаткашлари ҳамма қардош халқлар билан биргаликда куч ва меҳнатларини аямая, коммунистик куришнинг партия ва ҳукумат белгилаб берган улуғвор программасини амалга оширмоқдалар. Ягона мақсад билан рўхланаят

РСФСР Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган Юбилей сессиясида 1954 йил 29 майда қабул қилинган.

Украина ССР Олий Советида Улуғ украин халқига РСФСР Олий Совети сессияси ва рус халқидан

Аназ украин биродарлар ва опа-сингиллари! Сепимли биродар украин халқи!

Россия Совет Федератив Социалистик Республикасининг Олий Совети Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган Юбилей сессиясида тўпланди, рус халқи ва Россия Федерациясидаги барча халқларнинг қардош оиласи номидан Совет Украинанининг ҳамма меҳнаткашларини мамлакатимиз халқларининг улуғ байрами билан қизғин суратда қутлайди ва табриқлайди.

Россия Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети, рус халқи, Федерацияимиздаги ҳамма халқлар Украина Совет Социалистик Республикасини Олий Советига ва улуғ украин халқига умумхалқ байрами мубоасати билан қардошлик мактуби ва қизғин табриқ юборганликлари учун чин қалбдан ташаккур билдирадилар.

Улуғ тарихий воқоанинг — Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигининг умумхалқ томонидан байрам қилинаётганлиги Коммунистик партия томонидан ягона қудратли қардош оилда бйриштирилган рус ва украин халқларининг, Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг бўлимас дўстлигини ифодаловчи олтин китобдаги яна бир олижаноб ва ёрқин саҳифадир.

Барча қардош совет халқларининг ўз шонли ва энгилмас Ватанлари учун, унинг янги, коммунистик жамият қуришдаги улуғ муваффақиятлари учун гоят фахрланаятганликлари бизнинг умумий тантанамизимиз ўз нури билан ёритмоқда. Биз қарабди ва шарқдаги чегараларимизнинг нарёғида халқ демократияси мамлакатлари, улуғ Совет Иттифоқининг қардошлик ёрдамига таяниб, муваффақият билан социализм кураётганликлари кўриб қувонмоқдамиз.

Инсоният тарихида биринчи бўлиб бизнинг Ватанимиз тинчликча, демократиячи ва социализмга тўша-тўғри ва оини бўл етилган, бутун дунёдаги меҳнаткаш халқларининг Ватанимизга умиддор қўзғали билан қараётганликлари учун фахрланаймиз ҳамма ва фахрланмоқдамиз.

Рус халқи ўзи билан бир томирдан қаралган, тили, маданияти ва яшаб турган яқин бир-бирига яқин бўлган, бутун тарихий тарафитининг умумийлиги билан бир-бирига болганлар ўзининг қон-қардош укаси украин халқига, шунингдек қардош белорус халқига ҳам ана шу улуғ айём кунларида чексиз муҳаббат ҳислари билан мурожаат қилди.

1654 йилнинг январида машҳур Переслав Радасида э'лон қилиниб, Украинанинг Россия билан қайта қўшилганлиги икки кўро қардош славян халқларининг бутун ўтқиш тарихидан келиб чиққан қонунияти натижа бўлди. Бундай қайта қўшилишни Украинанинг Россия билан қўл асрлардан бери давом қилиб келган муштаҳам иқтисодий, сийсий ва маданий алоқалари таъоза қилар эди ва бу эса ҳар икки халқнинг туб манфатларига ҳамда истак-орзуларига мос бўлиб турди.

Соғдиқ давлат аробби ва саркарда Богдан Хмельницкий Украинани Россия билан қайта қўшилиши таянчасида катта ҳизмат қилди. Бу қайта қўшилиш рус ва украин халқларининг аянабий босқинчиларга қарши, шунингдек Россиядаги ҳамма халқларнинг энг ёнғу душмани бўлган чор самодержавиясига қарши биргаликда кураш олиб боришдаги бирлигини муштаҳамлади.

Рус ва украин халқлари оғир синоларининг машаққатли йўлини биргаликда босиб ўтдилар. Татар хоналари ва турк сўлтонларининг литва, поляша, швед, немис феодалларининг қўшилари Украина ва Россия ерларига неча мартаглаб босиб кириб, украин ва рус ерларини хонавайрон қилдилар ва таладилар ҳамда шу ерлардаги аҳолини асоратга солдилар. Украина ва Россия меҳнаткашлар оимаси асрлардан бери крепостниклик зулми остида, сўнгра эса капиталистик қуришлик инсанасида азор тортиди. Украин халқи айниқса уқубатли азаоби бошидан кечирди; украин меҳнаткашлари оғир социал зулм билан бир қаторда қаттиқ миллий зулмга ҳам дучор бўдилар.

Чоризм, помещиклар ва буржуазия рус, украин, белорус халқларини ва кўпмиллатли мамлакатимиздаги бошқа ҳамма халқларни эзиб келган эдилар. Чор самодержавияси рус бўлмаган халқларни ўзи икки миллиларни ўзи икка қилиш ҳуқуқидан маҳрум қилиб қўйган эди, жуда қаттиқ миллий зулм сибатини ўтказиб келиб, шу халқлардаги давлат ва миллий маданият куртакларини босиб ташлашга нитиди. Мамлакатимизнинг меҳнаткашлар оимаси асрлар давомида феодалларга қарши, чор самодержавиясига ва буржуазияга қарши қаттиқ кураш олиб борди. Россиядаги турли миллатларнинг деҳқонлар оимаси умумий сафарда бирлашиб, Степан Разин, Емельян Пугачев, Иван Болотников раҳбарлиги остида крепостнойлик тузумига қарши кураш олиб борди. Феодал-крепостнойлик зулмига ва миллий зулмга қарши қўрқад украин халқи орасидан Зализняк, Довбуш, Кармел-

ган бўлимас дўстлигининг алоқалари ана шу яратути икнодий меҳнатда янада кўпроқ муштаҳамланди. Совет ҳукумати рус халқининг жуда катта тарихий хизматларига юксак баҳо бериб, Россия Совет Федератив Социалистик Республикасини Ленин ордени билан мукофотлади. Рус халқи ва Россия Федерациясидаги ҳамма халқлар ҳуқуқларини мана шу олий мукофотини чўқур ва самимий ташаккур билан қабул қилиб олар экан, бунга жаован икнодий меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар қозонишга, партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни бажариш учун янада кўпроқ активлик билан қизғин кураш олиб боришга қат'ий бел боғладди.

Рус элининг ерлари кенг ва улуғвор ерлардир. Тинч океан соҳиллари ва дўст улуғ Хитой чегараларидан тортиб, то Болти; бўйига, иқлим шароити оғир бўлган Запорожскдан тортиб то Қора деңгиз ва Каспий деңгизигача — Федерацияимиздаги меҳнаткашларнинг ҳаммаси битта иттиқли, битта мақсад билан илҳомланиб яшамоқдалар. Россия Федерациясининг меҳнаткашлари СССР Олий Совети Президиумини, СССР Министрлар Советини ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетини ишонтириб айтдиларки, улар қудратли социалистик индустриянинг янада муваффақиятлар қозониш учун, қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш учун, халқ исте'мол қиладиган буюмлар ишлаб чиқаришни яқин равишда қўлатириш учун ўз қучларини аямая курашажаклар, улуғ Совет Ватанимизнинг қудратини ва муқофат қўбиллигини бундан буён ҳам қўрмай-толмай муштаҳамлаяжаклар.

Рус халқи ленинча пролетар интернационализи байроғига, СССР халқларининг қардошлиги ва дўстлигига доимо содиқ бўлиб келганлиги билан мамлакатимиздаги ҳамма халқларнинг, жаҳондаги ҳамма халқларнинг муҳаббати ва ишончига сазовор бўлди. Рус халқи бу ишончнинг гоят надрлайди ва Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрам қилинаётган улуғ кунларда тантанали равишда ва да бериб айтдики, бундан буён ҳам у ўзининг ҳамма ишлари билан, коммунизм куришининг улуғ ишида Иттифоқи Республикаларнинг қардош халқларига муттасил ёрдам бериб туриш билан бу ишончнинг оқлайди.

Рус, украин халқларининг ва Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг дўстлиги янаси, муштаҳамлансин, кенгайсин!

Ғанда яшаб турган ҳамма халқларнинг азиз ва сепимли оиласи билан кўпмиллатли ва қудратли Совет Ватанимиз янаси ва янаси!

Янаси южанок Совет ҳукуматимиз! Янаси халқимиз эришяётган барча ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети!

РСФСР Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган Юбилей сессиясида 1954 йил 29 майда қабул қилинган.

юк ва бошқа шулар сингари халқ йўлбошчилари етишиб чикди. Улуғ шoir ва мутафаккир Т. Г. Шевченко сингари украин халқининг отқоли намоёндалар рус революцион демократлари Белинский, Чернышевский ва бошқаларнинг фикрларига астойдил қўшилдилар ва уларни амалда қўллаб-қувватладилар.

Крепостниклик қудлиги ўрини капиталистик зулм эгалданида рус ишчилар синфи Россиядаги барча халқларнинг озолиқ ҳаракатида илгор курашчи ва раҳбар бўлиб майдонга чикди, бу курашда Украинанинг ўсиб келаётган пролетариати унга содиқ қардош ва дўст бўлди. Рус, украин ишчилари ва Россиядаги бошқа миллатларнинг ишчилари улуғ Ленин барпо қилган Коммунистик партия раҳбарлиги остида бйришдилар ва умумий душманга — чоризмга ва империалистик буржуазияга қарши революцион курашга қўлгалдилар.

Коммунистик партия Россия меҳнаткашларининг социал ва миллий аўлмага қарши олиб борган курашларида қудратли ташкилотчи ва етакчи куч бўлди. Коммунистик партия пролетар-интернационализм ва халқларнинг дўстлиги байроғини баланд қўтарди, халқларимизнинг бўлимас дўстлигини бузишга, ишонсизлик ва ўзаро душманлик заҳари билан оиманинг онгини заҳарлашга, меҳнаткашларнинг революцион қучларини бузишга ва қўсизлантиришга уриноб келган рус улуғ давлати шовинистларига, украин ва бошқа буржуа миллатчиларига қарши шафқатсиз кураш олиб борди.

Бизнинг халқларимиз бирлик ва дўстлигининг улуғ байроғига ҳамма содиқ бўлиб келдилар; улар бу улуғ байроқни 1905 йилги биринчи рус революцияси мағлубиятга учрагандан кейинги оғир реакция йилларида, империалистик уруш йилларида доғ тегишмай олиб ўтдилар. Бизнинг халқларимиз ёнма-ён туриб курашиб, Коммунистик партия раҳбарлиги остида Октябр социалистик революциясини рўёбга чиқардилар ва пролетариат диктатурасини ўрнатдилар.

Улуғ Октябр социалистик революцияси рус, украин халқларининг ва Россиядаги бошқа ҳамма халқларнинг тарихларидан тубдан бурилиш бўлди, инсоният тарихида тубдан бурилиш бўлди. У, ер юзининг олтидан бир қисмида миллий аўлмани ва халқларининг тенгсизлигини абадий йўқотди, тарихда мисли қўрилмаган жипслашиш кучига эга бўлган, социалистик миллатларнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши учун шароит вужудга келтирди.

Украин халқи рус халқига биринчи бўлиб эргашиб, Октябр йўлидан борди. У, рус халқининг қардошлик ёрдами билан ўзининг асрлардан бери қилиб келган ораусини рўёбга чиқариш — коммунизм эркин, суверен миллий давлат бўлган Украина Совет Социалистик Республикасини барпо қилишга муваффақ бўлди.

Мамлакатимизда халқлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлиги остида ташин душманларга ва ички контрреволюцияга қарши олиб борилад қаттиқ ва қонли курашда ўз озоликлари ва муштаракликлари билан қўшилдилар. Совет ҳокимиятининг ички ва ташқи душманларига қарши олиб борилад курашда мамлакатимиз халқлари ўртасидаги қардошлик иттифоқи ва дўстлик узлиқиси муштаҳамланди ва чиниқиб борди.

Рус ва украин халқларининг, Совет Иттифоқидаги бошқа ҳамма халқларининг асрлардан бери давом қилиб келган дўстлиги социализм ғалаба қозониш билан энгилмас кучга, кўпмиллатли Совет давлатининг қудратли негизларидан бирига айланди. Пролетар интернационалиизмининг ленинча принциплари содиқ бўлган Совет Иттифоқининг социалистик миллатлари бир-бирларига ёрдамлашиб, коммунистик жамият куришларининг жаҳон тарихида халқ мисли қўрилмаган улуғ, жипслашган ва гойиб армиясини ташкил қилмоқдалар, улар тарихин уларни яратиб, уни олдинга сийлантимоқдалар.

Совет Иттифоқининг Улуғ Ватан уруши совет тузумининг муштаҳамлигини ва кучини, мамлакатимиз халқларининг бўлимас дўстлигини яна бир марта исбот қилиб берган қаттиқ синов бўлди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қачиринг билан бутун совет халқи Ватани ҳимоя қилишга қўлгалди. Украин халқи рус халқи билан биргаликда, Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари билан биргаликда, немис-фашист босқинчиларга қарши фронтда мардларча курашди ва уларни фронтнинг оғир томонида халқ жасосчилари — партизанларнинг шафқатсиз қў

Украина ССР Олий Советига Улуғ украин халқига РСФСР Олий Совети сессияси ва рус халқидан

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Совет Армиясининг Улуғ Ватан урушидаги жахоншумул тарихий ғалабаси украин халқига миллий қайта қўшилиш тўғрисидаги ўзининг асрлардан бери ўйлаб келган орауларини амалга ошириш имкониятини берди. Украина ўзининг ҳамма азалли ерларини қайта қўшиб, Европанинг энг йirik давлатларидан бири бўлиб қолди.

Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тугатгандан кейин, Совет Иттифоқи халқлари ўзаралирини урушда байрон бўлган халқ хўжаликларини коммунистик партия раҳбарлиги остида мисли қўрилмаган янги мудоада тиклаб олди. Совет Украинаси меҳнаткашлари Совет Иттифоқидagi ҳамма халқларнинг қардошлари ердаги табиқ, саноати ва қишлоқ хўжалигини тиклаб олди, урушда бўлган йиллардаги даражадан аллақончалар ўзига етди. Эндиликда биз ҳамма мисли сиз аниқ украин қардошларимиз ва она-сингиларимиз билан бирликлда ўзининг муваффақиятларини биргаликда қўрилмоқда. Совет Украинанинг экономикаси ва маданияти мисли қўрилмаган даражада гуллаб-яшнаётганлигига сизлар билан биргаликда фахрланмоқдамиз.

Совет кишилари мамлакатимизнинг коммунизм йўлида янги ривожланиш бориши учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XIX с'езди белгиланган улуғвор программани амалга ошириш устида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Партия ва ҳукумат меҳнаткашларини тинмай ўсиб бораётган моддий ва маданий ахтирларини мумкин қадар кенг қондириш учун ўларнинг бутун кучларини сарф қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март пленумларининг қарорларида социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг ҳамда меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини оширишнинг жанговар программаси белгиланган. Совет кишилари совет экономикасининг негизи бўлган оғир саноатни ривожлантиришнинг давом этдириш билан бир вақтда қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш учун, энгил ва озиқ-овқат саноатини тез ривожлантириш учун, янги йилда мамлакатда озиқ-овқат маҳсулотларини мўл-кўл бўлиши ҳамда энгил ва озиқ-овқат саноатини хомаш бўлиб қўйиш таъминлайдиган бўлиш учун курашмоқдалар.

Партиянинг бу таъминоти бизни Ватанимизнинг шон-шукрати учун, коммунизм йўлида янги ғалабалар қозонишга қайратлантирмоқда.

Аниқ биродарлар ва она-сингилар!

Рус халқи ва Россия Федерациядаги ҳамма халқлар номидан мана шу улуғ аёлим қанда украин индустриясининг ҳамма ишчиларини ва инженер-техник ходимларини, Украин саноат ишлабчиришдаги илгорларни чин қалбимиздан қутлаймиз!

Мамлакатимизнинг энг катта қалби бўлган Совет Украинани илгор социалистик деҳқончиликни вужудга келтирди ва уни муваффақият билан ривожлантиришнинг давом этдиришда. Қишлоқ хўжалигини янги машина-техникаси асосида қайта қуриб олган украин қолхозчи деҳқонларининг аjoyиб ишлабчириш тажрибаси мамлакатимиздаги ҳамма халқлар учун қимматли тажрибадир.

РСФСР Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган юбилей сессиясида 1954 йил 29 майда қабул қилинган.

РСФСР Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган юбилей сессияси

Катта Кремль саройи устида тенг қардош республикаларининг биринчиси бўлган Россия Федерациясининг байроғи мағрурона қўйилмоқда. 29 майда бўлиб ўтган РСФСР Олий Советининг Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган Юбилей сессияси бўлди. Халқларимиз дўстлигининг улуғ байрамида иштирок қилиш учун совет мамлакатининг ҳамма қисмидан меҳмонлар келдилар. Буерда Украина, Белоруссия, Ўзбекистон, Қозғоғистон, Грузия, Озарбайжон, Литва, Молдавия, Латвия, Қирғизистон, Тожикистон, Арманистон, Туркменистон, Эстония, Карель-Фин Совет Социалистик Республикаларининг делегациялари бор. Буерда Польша Халқ Республикаси Сеймининг делегацияси ҳам иштирок қилмоқда. Меҳмонлар орасида пойтахтдаги саноат қорхоналарининг новаторлари, отқоқи совет олимлари, адабиёт ва санат арбоблари, Совет Армиясининг доғи негиз саркардалари, партия ва совет ходимлари ҳам бор. Улар мажлис бошланишидан анча илгарий, буерга келдилар. Дипломатия корпуси, совет ва четэл журналистларининг жодалари кишилар билан туган.

Ушбу сессияга бир Г. М. Маленков, Н. С. Хрушчов, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, М. Г. Перухин, Н. М. Шверников, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов урқоқлар, РСФСР Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг аъзолари, қардош иттифоқчи республикалар, Москва, Ленинград, Сталинград делегацияларининг вакиллари, Польша Халқ Республикаси Сеймининг вакиллари пайдо бўлганларда, депутатлар ва меҳмонлар уларни ўринларидан туриб, узоқ давом этган гулдурас қарсақлар билан кутиб оладилар.

РСФСР Олий Советининг раиси Л. Н. Соловьев ишсизча кириш нутқи сўзлади. Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган Юбилей сессиясини очиб деб э'лон қилди.

Залда ҳозир бўлганлар СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар. Россия Федерацияси ҳукуматининг улуғ муқофотига сазовор бўлганлиги тўғрисидаги таъриқнома СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар.

Россия Федерацияси ҳукуматининг улуғ муқофотига сазовор бўлганлиги тўғрисидаги таъриқнома СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар.

Россия Федерацияси ҳукуматининг улуғ муқофотига сазовор бўлганлиги тўғрисидаги таъриқнома СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар.

Россия Федерацияси ҳукуматининг улуғ муқофотига сазовор бўлганлиги тўғрисидаги таъриқнома СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар.

Россия Федерацияси ҳукуматининг улуғ муқофотига сазовор бўлганлиги тўғрисидаги таъриқнома СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар.

Россия Федерацияси ҳукуматининг улуғ муқофотига сазовор бўлганлиги тўғрисидаги таъриқнома СССР Министрлар Совети ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан РСФСР Олий Совети ва Министрлар Совети номига таъриқнома олинганлиги тўғрисидаги хабарни бениҳоя хурсандчилик билан кутиб оладилар. РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов таъриқномани ўқиб беради. Юбилей сессиясининг қатнашчилари жуда катта аҳамиятга эга бўлган таъриқнома сўзларини э'рон э'тибор билан тинглайдилар. Шонли Коммунистик партия ва жоножон Совет ҳукумати шарафига, Совет давлати куч-қудратининг барча социалистик миллатлар мушаккилиги ва гуллаб-яшнашининг асоси бўлган улуғ ва бузимас дўстлик шарафига оташин оғаша бошладилар.

Биз қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришнинг ҳорай-тошмай қўйайотган, халқ исте'мол қилаётган маҳсулотларини мўл-кўл қилиб яратиб беришнинг бутун ижодий ғайратларини сарф қилаётган Украина социалистик қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларини чин қалбдан қутлаймиз.

Шаклан миллий ва мазмунан социалистик илгор украин маданиятининг муваффақиятларини кўриб, Сиз, украин қардошларимиз билан биргаликда қўрилмоқдамиз.

Биз совет маданиятини ва фаилни ривожлантиришга аjoyиб ҳисса қўшаётган шонли украин совет интеллигенциясини — фан, санат, адабиёт ходимларини қизғин таъриқлаймиз.

Вутун гуллаб турган Совет Украинаси, бой, ердин ва қувонча тўлган, унинг қизғин урушдан кейин қайта тикланган шаҳарлари ва қишлоқлари гуллабди. Украинанинг халқи шундай гуллабди, у урушнинг дахлатли йилларида ҳам, тинч меҳнатда ҳам ўзининг аjoyиб хислатларини кўрсатди. Совет Ватанининг душманларига қарши курашда ботирлиқ ва марҳум кўрсатди, ўзининг чидамли ва меҳнатсевар ақлигини, Совет ҳокимиятига содиқлигини, Коммунистик партияга бўлган муқаббатини ва чукүр ишончини кўрсатди.

Бизнинг бутун Совет мамлакатимиз Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигини э'рон таъана билан қувониб байрам қилмоқда.

Бутун бутун совет кишиларининг қалби бу улуғ байрам қувончи билан тўлиб-тошганлиги! Меҳнатда ва курашда ўрқоқ бўлган жоножон украин халқи, сен ҳаммиза бизнинг қалбимизда «Абадий биргалик» — бизнинг қасамб'и қилиб айтган сўзимиз, бизнинг қардошлик аҳди-паймонимиз мана шу!

Бизнинг дўстлигимизни душманларнинг ҳандадай кирди-корлари ҳам бузасомайди. Рус ва украин халқлари ва Совет Иттифоқи халқларининг бутун қардошлик оиласи Россия ва Украин меҳнаткашларининг бирлиги, Совет Иттифоқидagi ҳамма халқларнинг бирлиги ва қардошлиги тўғрисидаги улуғ Лениннинг васиятларига асосланиб ўз ҳаётларини яратмоқдалар ва бундан буюк ҳам яратажаклар!

Совет калли мамлакатимизда коммунизмнинг тўла ғалабаси сари катта қалам ташлаб кенг йўлдан олға бормоқда. Маркс — Энгельс — Ленин — Сталиннинг энгилмас улуғ таълимоти совет халқининг йўлини еритиб турибди!

Совет халқи ўзининг ҳамма ғалабаларига жоножон Коммунистик партиясини тўғридан еришти, биз Ватанимизнинг гуллаб-яшнаганлиги учун Коммунистик партиядан миннатдорчилик, социалистик қурилишнинг мисли қўрилмаган даражада аjoyиб кетганлиги учун биз Коммунистик партиядан миннатдорчилик.

Яшасин халқлар улуғ дўстлигини яратган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Яшасин Совет ҳукумати!

Орденли жоножон Украинанимиз яшасин ва абадий яшасин!

Рус ва украин халқларининг, Совет Иттифоқидagi ҳамма халқларнинг муваддас бузимас дўстлиги — Улуғ Ватанимиз энгилмас куч ва қудратининг маънави омон бўлиб ва мушаккамланган.

басини украин халқи абадий унутмайди. — дейди нотиқ. Бу байрам украин халқининг жоножон Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматимизга бўлган муқаббатини ва чексиз садоқатини кўрсатган қудратли намоийишга айланган. Ўртоқ Кириченко ўз нутқининг охирида бундай дейди:

— Украин халқи коммунизм йўлида чин қўлдан рус халқига янги аjoyиб ғалабалар тилайди!

— Хай живе рідна і вільна сестра України! — Славная Русь, великий и могучий, героичный русский народ!

Яшасин Ватанимиз халқларининг дилини-сталинга дўстлиги!

Ҳозир бўлганлар гулдурас қарсақлари остида нотиқ Улуғ Ватан — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шарафига, шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг Марказий комитети шарафига таъриқ сўзларини айтди.

Украина делегацияси, асрлар йўлида давом этиб келаятган бузимас дўстлик шарафига, Россия Федерациясига ва улуғ рус халқига байроқ ва устига адрес ёзилган қиройлик кутубча таъдид этади. Белоруссия делегациясининг раҳбари — Белоруссия КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Т. С. Горбунов таъриқ нутқи сўзлади.

Белорус халқи, — дейди у, — улуғ рус ва украин халқи билан бирлики ва бузимас дўстлиги муваддас билимда ва сазоимда. Совет Белоруссияси, рус халқининг, украин халқининг ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг қардошлари ердаги табиқ, улуғ Социалистик давлатнинг қардошлик қудратли республикаси бўлиб қолди. Белорус халқи ўз оғаси, синалган дўсти ва ҳимоячиси улуғ рус халқига ҳаммавафқ ўз қалбидан оташин муқаббат ва чексиз садоқат туйғусини сазлайди. Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигини байрам қилмоқда. Совет Белоруссиясининг ишчилари, қолхозчилари, интеллигенцияси, барча меҳнаткашлари қардош рус халқига қизғин сазом йўлайдилар, уни байрам муносабати билан кутайдилар ва чин қалбидан янги муваффақиятларга эришушини ҳамда янги даврага топилишни тилайдилар.

Сўз Польша Халқ Республикасини Сеймининг делегациясининг раҳбари ўртоқ Я. Дембовскийга берилади.

У тарихнинг турли давларида Польша, Россия ва Украинанинг илгор ишчиларини бирлаштирган чукүр ювний алоқалар борлиги тўғрисида гапирди, халқининг ижодий кучларига ва озоқлик учун курашда халқининг узи-несили ғалаба қилишига бўлган ишонч бу алоқаларни мушаккамлаган.

Дўстлик, ерданлаш ва Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик, — дейди яна нотиқ, — янги демократик Польшанинг мушаккилиги, унинг қудрати ва гуллаб-яшнашининг гаровидир. Совет Иттифоқининг ердими тўғридан поляк халқи Польша Бирлашган Ишчи Партиясининг раҳбарлиги остида ўзининг севиқли Ватанини харобалардан тиклади. Ҳарбир оғир минутада халқимизнинг қўраётган чора — таъбирларини амалга оширишда совет кишилари унга қардошлари ердим қўлини узатди. Бизнинг мамлакатимизда социализмнинг йirik қурилишини сиз бераётган моддий ва техника ердимини билан қўл қўрамоқда. Социалистик Польшанинг қурулчилари ҳамма соҳаларда Совет Иттифоқининг энг қимматли таъриқбасидан фойдаланмоқдалар.

Польша Халқ Республикасининг Совет Иттифоқи билан қардошларча иттифоқида ва дўстлиги тинчлик учун курашда муҳим роль ўйнамоқда. Поляк халқи бутун тинчлик ва демократия лагери билан биргаликда халқаро муносабатларини яхшилаш учун халқларнинг ўз таъқирини ўз халқ хал этиш ва суверенитетга эга бўлиш ҳуқуқи учун империалистларнинг янги уруш оловини ёқиш ва герман мил-

итаризмининг қайта тиклаш планларига қарши, Европанинг коллектив ҳафсизлигини таъминлаш учун, халқаро ҳамкорлик сисмати учун курашмоқда ва қурашмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари делегациясининг раҳбари — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Н. А. Муҳиддиновнинг нутқи рус ва украин халқларининг оламшумул тарихий муваффақиятларини унинг, мамлакатимиздаги барча халқларнинг қудратли, бузимас дўстлиги учун фахр ва қувонч руҳи билан сукорилган эди.

Мамлакатимиз тарихида, — дейди у, — ички ва ташқи душманлар халқларнинг дўстлигига путур етказишга, улар ўртасида адоват уруғини сочишга неча марта урушиб қўйдилар. Лекин душманларнинг ҳамма урунлишлари Совет давлатининг энгилмас қудратига ва бирлигига дуч келиб барбод бўлди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари бизни Россия федерацияси Олий Советининг Юбилей сессиясига юбораятган вақтда, — дейди ўртоқ Муҳиддинов, — ўзбек халқи ҳамавафқ пролетар интернационализми байроғига содиқ бўлиб қолганини, Совет Иттифоқи халқларининг улуғ дўстлигини мушаккам сазлашини ва бундан буюк ҳам мушаккамлаб боришини сизларга ишонтириб айтишни сўрайдилар.

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Қизил Майдонда парад ва намоийиш

30 май очиб баҳор қунида Москва яшарандай бўлиб кетди. Майдонлар, кўчалар, қадимий Кремль бинолари ва соборлари, кўп қаватли бинолар, бутун катта шаҳар қуёш нуруларига чўйди. Кўмкўк парклар, скверлар ва буёвлар катта-катта гулдазор билан бирга қўшилди, чаманзорга айланган.

Қиройлик байрам либоси кўмкўк пойтахтининг ҳўсига ҳўс қўйди. Ҳамма жойи қизил аловдор, граноларлар, украин миллий орантеми, қизил байроқлар, дастаси ёнида очиб кўк йўли РСФСР давлат байроқлари ва Украина ССРнинг қизил-кўк рангли давлат байроқлари кўришиб турибди. Москва Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллигини — умумхалқ байрамни тантанали суратда нишонлади.

Эртабодан бошлаб Қизил Майдоннинг гранит минбарлари давлат ва жамоат арбоблари билан, илгор ишчилар ва қолхозчилар, олимлар, ёзувчилар, сан'ат усталари билан қўйди. Бу ерда Россия халқларининг вакиллари — РСФСР Олий Совети депутатлари бор. Ҳозир бўлганлар Украинани келган аниқ меҳмонларини самийин, чин қалбдан кутиб оладилар. Қизил майдонда Россия Федерацияси Олий Советининг Юбилей сессиясида келган қардош республикалар делегациялари ҳам бор. Рус ва украин халқларининг уч асрлик дўстлигини, Совет Иттифоқидagi барча халқларнинг бузимас дўстлигини нишонлаш учун бу ерга бутун мамлакат, барча халқлар тўплангандай туйлади.

Совет Иттифоқи Маршали Н. А. Булганин нутқи

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар! Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар! Улуғ украин халқининг ва қардош совет республикалари халқларининг қадри вакиллари! Четэллардан келган қадри меҳмонлар!

Совет Ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети номидан сизларни буюк тарихий байрам — Украинанинг Россияга қайта қўшилишга учоз йил тўғрисидаги кутиб билан таъриқлайман ва қутлайман.

Шу қуниларда бутун Совет мамлакатиди нишонлаётган шонли юбилей украин ва рус халқларининг катта миллий байрами, улуғ Ватанимиздаги барча халқларнинг байрамидир.

Узоқ ўтмишда, юз берган шароитлар таъриқбасида, украин ва рус халқлари аниқ узоқ вақт давомида бир-бирдан асирлашган ҳолда янги келар қўйди. Четэл босқинчилари ана шу ақралишдан фойдаланиб, украин юртини эзиб ва талаб келдилар. Брок Украинанинг эркесвар халқи аянабйилар олдиди тиз қўмади ва ўз мушаккилиги учун қўлгига қурол олиб қархонларча курашди.

Ана шундай шарафда, бундан 300 йил илгари, Переслав Радаси Украинани Россия билан қайта қўлиш ҳақида тарихий қарорни қабул қилди. Бу қарор украин ва рус халқларининг ҳаётида янги даврини очди.

Иккала улуғ славян халқларининг қайта қўшилиш уларнинг қардош, нутқисола ва маданий ҳамкорликларининг кенгайишига ердим берди; бу қайта қўшилиш Россия ва Украинанинг қудратли мушаккамланлишига ва халқаро қудратига эришти. Совет Украинасини қудратли индустриал — қолхоз республикасига айлантирди. Украинада қудратли ва юксак ривож топан саноат, меҳнатқиянлаштирилган илгор қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилди, чинакам халқлик социалистик маданият мисли қўрилмаган даражада гуллаб-яшнади.

Совет Украинанининг буюк муваффақиятларидан бири — ҳамма украин ерларини бир бутун давлат қўлиб бирлаштиришдан иборат бўлди, натижада Украина Совет Социалистик Республикаси Европадаги энг йirik давлатлардан бири бўлиб қолди.

Совет ҳокимияти йилларида украин ва рус халқларининг қардошлик дўстлиги янада кўпроқ мушаккамланди. Бу дўстлик социалистик жамаиет қуриш соҳасида биргаликда қилинган меҳнатда мушаккамланди ва четэл қардош интервенцияси йилларида ҳамда Улуғ Ватан уруши даврида озоқлик ва мушаккилик учун олиб боришган умумий курашда тўқилган қўл билан мушаккамланди.

Украин ва рус халқлари, шунингдек қудратли Ватанимизнинг ҳамма халқлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида меҳнатқиянлаштирилган қўл қўйди. Украинанинг Россия билан қайта қўшилишнинг 300 йиллигига бағишланган умумхалқ таъаналари қуниларда бу тарихий воқияни

Қудратли «Ура» овозлари ҳавонинг ларзага келтирди. Совет Иттифоқи дилининг сазолари илҳомбахш ва улуғвор жангаридади. Артиллерия салоти мушаккамланди.

Қизил Майдондан қўшилган ўтадилар. Аjoyиб манзарал! Минбарларда қарсақлар қайта-қайта янграб туради. Ниҳоят севиқ сазлар, шахдам қадамлар. Қардош академикларнинг ўқуқчилари, қомандирлари ва йўқитқчилари ўтадилар. Қархача-қондагидек М. В. Фрунзе номидан академик олдиди бормоқда.

Биз парад сафаридида қўраётган кишиларнинг таржиман ҳоллари совет кишиларнинг дўстлиги, жанговар биродарлиги ҳақида сўзлаб беради. Совет Иттифоқи Қархонлари — рус Белозерчье ва украин Степанченко мавзолейи ёнидан ўтиб кетайтирлар. Уларнинг ҳар иккаласи Днепр дарёсидан кечкан вақтда қархача, севиқли Ватанга солдашларча саздоқат қўрсатган. Ёш қолқимда кетаятган офицер, ҳозир Совет Иттифоқи қархача Афанасей хал ўша жойда қархонларга қўрсатган. У ўқити рота қомандири бўлиб, душман ўқ ёқибди турган вақтда балчиқларни қайиқлариди ва солларда Днепр дарёсидан ўтган. Днепр дарёсидан ўтишда ва Киевни озоқ қилишда қўрсатилган қархонларини учун 30 дан кўпроқ миллиятнинг жангчилари Совет Иттифоқи Қархонини уювонини олдилар.

Руслар, украинлар, белоруслар, грузинлар, армянлар, қозғоқлар, ўзбеклар ва бошқа халқлар Улуғ Ватан уруши йилларида қўлларига қурол олиб, Москва,

Озарбайжон халқи номидан Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ М. Ибрагимов таъриқлади. У Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари ўларнинг энг яхши ишларида ва ўқитқчиларида иродаси кучли ва дўстликда содиқ қудратли рус халқига таъриқлади, унинг дўстлиги ва қўллаб-қувватлаётганини кун сайин сезиб турибдилар, — дейди.

Сессияда қардош иттифоқчи республикалар делегацияларининг раҳбарлари: — Қозғоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ М. Бейсебоев, Грузия ССР Министрлар Советинин

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Қизил Майдонда парад ва намоёиш

(Боши иккинчи бетда)

Майдон бир лаҳза тиниб қолди. Брок мин-минлаб қилишларини қувончи овозлари баралла эшитиларди. Москва меҳнаткашларининг улутвор умумхалқ байрами — Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги бағишланган намоёиш бошланади.

Қизил майдон марказига байроқдорлар гуруҳи яриналиб келди. Олинди Мокшанинг, Рус давлатининг асоси «ва бу давлатни барпо қилишда ташаббускор бўлган буюқ шаҳарнинг қўи асприйи шоншўхлариди қопланган байроғи фахр билан қўйилди олинди бормоқда. Москва, қадимий Кремльда, Земский собор Украинани Россия давлати составига қайта қилиш тўғрисида тарихий қарор чиқарди.

Ёш ленинчилар колонналарининг майдонга кириб келиши шодона кўтиб олинди. Уларнинг қалблари қувонч билан тўлиб тошган. Пионерлардан бир нечаси Мавзоев минбарига чиқдилар ва партия ҳамда ҳукумат раҳбарларига гўдастлар тақдим этдилар.

Қизил, кўк, оқ, бинарий рангли аркалар, Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси Давлат гербиин Украина ССР герби билан туташтилади. Бу чиройли эмблемани Мавзоев минбарига ёнидан пойтахтнинг Киров райони меҳнаткашлари кўтариб бормоқдалар.

Тантанали намоёиш қатнашчилари Коммунистик партия ва Совет давлатининг «генал асосини Ленин портретларини, унинг улуг сарфосини Сталин портретларини баланд кўтариб бормоқдалар. Байроқда Лениннинг, великорус ва украин протетларини биргаликда ҳаракат қилганлариди эркин Украина бўлиши мумкин, бундай бирлик бўлмаганида эркин Украина ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас, деган сўзлари эзилган.

Юзларча радиокўрашлари эшитдирилган: «Урал», «Янасин улуг Совет Иттифоқи» деган овозлар узод-узодлар янгириллб эшитилмоқда. Майдонда ўтган москвалилар ва пойтахт меҳнатчилари коммунист туғиш учун курашда совет халқининг илҳомлангани ва раҳбар кучи билан жонон Коммунистик партияга мадҳия ўйинмоқдалар.

Меҳнаткашлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрущёв, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. К. Первухин ўртоқларининг портретларини кўтариб бормоқдалар.

Минбарлар олдида Фрунзе, Пролетар, Красная Пресня ва пойтахтнинг бошқа районларидаги энг йirik заводалар ва фабрикаларнинг вакиллари ўтмоқдалар.

Москва шаҳридаги Киев районининг меҳнаткашлари кўнатлар ва гуллардан ясалган аркни кўтариб ўтмоқдалар. Гулар: «Хўр республикалар буюилмас союзини уюштириб мангу Улуг Рус халқи» деган машҳур сўзларни ташкил этади. Совет кишилари мамлакатимиз халқларининг меҳнатда ва жангларда синилган буюилмас дўстлигини кўз қорасига сақламоқдалар. Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг шонли 300 йиллиги байрами буюқ Ватанимиздаги барча халқлар қардошлик бирлигининг эркин намоёишига айланди.

Соф ҳавода ёшларнинг овозлари жанглардай, рус ва украин қўшилари оини охангларини қўшилиб туради. Минбарлардан қизил табрик сўзлари эшитилди. Трехгорканинг ёш ишчилари гул-дастлар ва гулчамбарлар билан ўралган чиройли плакатни кўтариб бормоқдалар. Плакатта икки қизнинг сурати чиройли қилиб тўширилган. Уларнинг ҳарбири ўз гўзаллиги билан ўзига фарқ қилиб туради. Ленин уларнинг бир-бири қардошларча янгилиги сезилиб турибди. Опа-сингиллари! Уларнинг номи — Россия ва Украинадир.

Робота ёзил шарлар зангори осмонга қўшилб парвоз қилмоқда. Москва шаҳар Ленин райони меҳнаткашларининг колонналарини беатган байроқлар ва гўдастлар чиройли гўлмалек бўлиб кўринади. Энг чиройли ва эркин гуллардан катта гулчамбар ясалган, у «300» рақамини ўраб турибди. Унинг икки томонида — Россия Федератсияси ва Украина ССР герблари.

Байрам колонналарининг беаклари совет кишиларининг ватанимиз кудратини янада оширишга, халқнинг турмушини янада бадавлат ва гўзал қилишга бел боғлаганини эркин ифода қилади. Бу наизифларни ҳал этишда урушдан кейинги йилларда сонаотни, қишлоқ хўжалигини, маданиятни ривожлантиришда россия катта муваффақиятларга эришган Россия Федератсияси меҳнаткашларининг роли катта бўлган. Байроқларга ва транспарантларга баланд рамазлар ҳамда чарчилар бун ифод қўриштиб туритин.

— РСФСР да савокт махсулоти ишлаб чиқариш 2,5 баравар кўйилган.

— 1953 йилда РСФСР колхозларида ҳамма дала ишларининг 80 процентдан қўриғи механизациялаштирилган.

— Россия Федератсиясига қўриқ ва бую ерлар ўзлаштирилган районлардаги МТС ва совхозлар учун 60 минг трактор акриятлган.

Москва, Ленинград, Ўрал, Россия Федератсиясининг йirik санаот марказлари ватанимизнинг машинасозлигини ривожлантиришда катта роль ўйнамоқдалар. Москвадаги «Красний пролетарий» ва Серго Оржоникиде номли машинасозлик заводаларининг ишчилари байрам на-

моёишига байрам олди мусобақасида меҳнат соҳасида эришилган янги галабалари ҳақида рапортлар билан чиқдилар. Транспарантлардан бирига — Краснопротетарчилар беш ойлик пландан ташқари 160 та станок тайёрлаб бердилар! — деб эзилган.

Москвадаги «Динамо» заводининг намоёишчилари сафларида дондор мастерлардан Косюков ва Лукахинлар бор. Улар бошқа москвалилар билан биргаликда Ленин номидаги Днепр гидроэлектростанциясини тиклашга ўз меҳнатини қўшдилар. Ховор динамочилар Украинанинг янги қўрилишлари учун катта зақанин бажармоқдалар.

Қизил майдонда Украинани янада гўзалроқ қилиш, унинг ишлабчиларини қўчилири янада юксакроқ кўтариш ва халқнинг бойлигини кўйлатириш учун кўп ижодий гайратларини сарфлаган олимлар, архитекторлар, рассомлар ўтмоқдалар. Рус академикни Нюетин унинг техника новаторлари билан биргаликда саврақ ускуналари наварисини яратди. Рус олимлари Терпигорев ва Шевяковларнинг Донбасс шахталарида кўмир чиқариши механизациялашдаги хизмати каттадир. Москва артистлари ва адабиётчилари билан Киев санат ҳодимлари ўртасида маҳкам ижодий дўстлик ўрнатилган.

Майдонда янгида янги колонналар кириб келмоқда ва уларнинг ҳарбири аjoyиб намоёишнинг умумий маъналарига гўз ҳусини қўшмоқда. Мама миллий киёмлар — рус ва украин киёмлари кийган қизлар гуруҳида далада терилаган раиғ-баранг гул-дастларини сиклиб табриклармоқда. Шонли юбилей байрамига келган барча иттифоқи республикаларнинг вакиллари минбарлардан турб уларга қизини қарсақ чаладилар.

Намоёиш қатнашчилари умумхалқ байрами кунда улуг Хитой, халқ демократияси мамлакатларини меҳнаткашларига, тинчлик учун, демократия учун, социализм учун курашлаган барча халқларга самимий табрик билан муронаат қилдилар.

Шодона юришнинг традицияга мувофиқ, филокўрашчилар, шонли совет ёшлари қатнашмоқдалар. Уларнинг сафларида Москва университетининг студентлари бормоқдалар, бу университетда Совет Иттифоқидаги 50 миллигата кўнсул бўлган Нигит ва ишлардан 18 мингта янги киши ўйинмоқда.

Меҳнаткашларининг Қизил майдондаги намоёишчи Совет мамлакатидидаги барча халқларнинг Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварағига маҳкам юнсулшув байроғи остида ўтди.

Намоёишчилар коммунизм куриш ишига бор кўчларини сарфлаган қаттиқ интилаётганликлари кизги изҳор қилдилар. (ТАСС).

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги ёдгорлик монументига тантанали вазиятда пойдевор қўйилди

Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги ёдгорлиги кун 29 майда Москвада Киев воқеали майдонда тантанали вазиятда монументга пойдевор қўйиш маросими бўлди.

Эрталаб соат 10. Пойтахтдаги барча районларнинг вакиллари майдоннинг монумент қўйилганда жойига байроқлар билан келдилар. РСФСР Олий Советининг депутатлари, украин халқининг вакиллари, наврош республикалардан келган меҳмонлар бор.

Воқеал биносининг фасадига В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретлари қўйилган. СССР, РСФСР, Украина ССР, барча иттифоқи республикаларининг давлат байроқлари қўйилмайд.

Ям-яшил ўтлар ва гуллар билан беатилган минбарга РСФСР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. М. Пузанов, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ М. П. Тарасов, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. И. Кирпиченко, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. Т. Кальченко, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Д. С. Коротченко, иттифоқи республикаларининг РСФСР Олий Совети юбилей сессиясига келган делегациялар

нинг раҳбарлари, КПСС Москва область комитетининг секретари ўртоқ И. В. Капитонов, Совет Иттифоқи Маршалли С. М. Будённый, Киев ҳарбий округи қўшилларининг қўмондони В. И. Чуйков чиқдилар.

Тантанали митингнинг меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети иккинчи комитетининг Раиси ўртоқ М. А. Ясенов очади. У, РСФСР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. М. Пузановга сўз беради.

— Бугун, — деди ўртоқ Пузанов, — Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги ёдгорлик монументига пойдевор қўйилди. Бу монумент рус ва украин халқларининг, улуг социалистик давлатимиздаги барча халқларнинг коммунизм учун курашидаги қудратли буюилмас дўстлигининг абадий симболи бўлмас. Бу дўстлик империализмга нарши, ўзларининг оозлиги ва мустақиллиги учун кураш олиб бораётган барча халқларга илҳомбахш ўрнақдир.

Москва шаҳри ва Москва области меҳнаткашлари номидан КПСС Москва область комитетининг секретари ўртоқ И. В. Капитонов Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги байрами муносабати билан пойтахтга келган украинали қардошларни қизгин табриклайди.

Митинг қатнашчилари Украина ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. Т. Кальченконинг нутқини гўлдорус қарсақлар билан кўтиб одадилар. У, Украинани Коммунистик Марказий Комитети ва Украина ҳукуматининг топишуругига мувофиқ, республиканинг барча ишчилари, колхозчилари ва интеллигенцияси номидан москвалиларга, бугун улуг рус халқига самий қардошлик саломни топширади. Ўртоқ Кальченко Совет Украинанинг миллати гўл-башнашини таъминлашда халқий меҳнаткорлиги ва қардошлик учун Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига, улуг рус халқига ва мамлакатимизнинг барча халқларига украин халқи номидан миннатдорлик билдиради. У, улуг Совет Иттифоқи халқларининг буюилмас дўстлиги шарафига табрик сўзларини айтади.

Митинг тугайди. Ўртоқ Пузанов қизил лентани қирғида. Чойшал туширилади, ва ҳозир бўлганлар гранит плитани қўрадилар. Унда қўйидаги ёзув бор: «Украинанинг Россия билан қайта қўшилишининг 300 йиллиги — 1654—1954 йиллар ёдгорлиги учун бу ерда монумент қўйилди». Оркестр Совет Иттифоқи Гимнини ижро этади. (ТАСС).

МУСОБАҚА ШАРТЛАРИНИНГ ТўЛА БАЖАРИЛИШИ УЧУН КУРАШАЙЛИК

Тошкентли пахтакорларнинг туш кунлардаги муҳим вазифалари

Мусобақадон Андижон область пахтакорларининг ўзaro тешириш бригадаси Тошкент областининг 19 район, 200 та йилин колхоз, 10 совхоз далаларида бўлиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларида мўл ҳосил этиштириш юзасидан олинган социалистик манбуритини бажариш учун қандай курашлайётганлигини кўздан кечирди.

Тошкент областининг илгор район, колхоз ва совхозлари ўз ишларини КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорлари, партия ва ҳукуматининг ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги қарори асосида ташкил қилиб, ишнинг текис ундириб олиш ва гўза парваришни таъминлаш билан олиб боришда дастлабки ишларни бажаришда Янгиёул районидида Сталин номли колхоз а'золари 1119 гектар ердаги гўзани бир марта комплекс парвариш қилганлар, олдинги гўзалар шоналайишолган. Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг 500 гектардан ортироқ ердаги гўзаси шоналаган.

Верхне-волжск районидидаги Карл Маркс номли, Сирдарё районидидаги «Ҳақиқат» ва Оржоникиде районидидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозларининг а'золари фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан ҳосил этиштирилишини таъминлаш учун гўза парваришини тез сурат билан юзори сифатини олиб бормоқдалар. Бу илгор колхозларнинг кеит майдонларида янгалаш агротехника қондалари асосида ўтказилган, гўза туллари нормал қилинганда сайланган. Чошиқ, култивация, ўғитлаш ва сугориш бир-бирига боғлаб олиб бормоқда. Шунинг натижасида гўзалар равои ўсмоқда.

Аммо, умуман олганда областда гўзанин ривожланиши 15 — 20 кун кечикмоқда. Областда шу кунгача 3000 гектарга яқин ерда чигит мутлақо ушиб чикмаган, 30 процент майдонда аса гўза ола бўлиб қолган. Айрин район ва колхозларда ҳарол яна ҳам ёмон.

Чиноз районидидаги Каганович номли колхозда гўза туллариинг қалинлиги белгилангандан анча кам. Ўртоқ Иброҳимов бошлиқ 8-йи бригадасида ер чеккалари, ўқариқ бўйларига 3 — 7 метрлаб жойда кўчат йўқ. Октябрь районидаги Сталин номли колхоз (райси ўртоқ Ҳасововнинг) 880 гектар ердан 300 гектарда чигит ола қикқан. Ховос районидаги Карл Маркс номли колхозда 230 гектар майдонда чигит мутлақо ушиб чикмаган. Бундай аҳволин Ўртачирчиқ районидидаги Карл Маркс номли, Ворошилов номли, И. Горький номли колхозларда ҳам кўрилади.

Тошкент областидида гўзани янгалаш, култивация ва чопиқ ўтган йилдагидан анча орқад бормоқда. Ўтган йили 25 майгача янгалаш асоси тамомланган эди. Бу йил шу вақтга қадар фақат 85 процент ердаги гўза янги қилинган. Ўртасарой, Пискент, Ҳўтагарон ва Ховос районларида янгалаш 52 — 70 процент ўртасида бажарилган.

Гўзани машина билан янгалаш ҳаддан ташқари кечиктирилмоқда. Бунга ба'зи МТС ва колхоз раҳбарларининг бу янги усулни амалга оширишда фаолиятсизлиги кўрсатилганлиги сабаб бўлмоқда. Пискарида 40 минг гектар ўрнига фақат 10.799 гектар ердаги гўза машича билан янган қилинган. Машина билан янган қилинган ерларда уздаги кўчатларни текислаш ташкил этилмаётган.

Биз тешириш ўтказган кўнчилиқ колхозларида гўза ёлпасига бостириб сугорилаётганлиги учурати. Ана шундай мўлгўри сугориш натижасида Оржоникиде районидидаги Пушкин номли, Октябрь районидаги Охунбобоев номли колхозларда ёш гўзаларга зарар етган. 1-йи «Боев» совхозининг 3-йи бўлимидаги ўртоқ Запорожеч бошлиқ бригадасида 17 гектар ердаги чаңаңа гўза қўлатиб сугорила, ёш гўзаларнинг томилари очилиб қолган ва ўсишдан тўхтаган.

Мўл ҳосил этиштиришда гўзани барвақт ўғитлаш катта аҳамиятга эга. Лекин мусобақадонларнинг бунга етарли э'тибор қилмаётганлиги. Областда 1200 С/З машинасидан фақат 850 тасти тракторларга тиркалган. Бунинг ҳам яриш ишламайд. Колхозлардаги ота қўшиқ ишлатилган 2500 ўғитлагич асбоблардан ҳам умумис фойдаланилмоқда. Оржоникиде районидан бошқа бирорта районда бу

ўғитлагич билан гўзани озиклантириш ташкил қилинмаган. Бунинг устига гўзани ўғитлашда агротехника қондалари ривожланишда. Юзориқирчиқ районидидаги «Парик Коммуна» колхозининг 2-йи, «ИИ Интернационал» колхозининг 4-йи бригадаларида ўғитлар ер бетига солинмоқда. 2-йи «Боев» совхозида ўғит қўл билан солинмоқда.

Пискент, Ховос, Ўртачирчиқ, Бўка, Миразўл, Охантарон, Октябрь райоиларида трактор паркидан умумис фойдаланилмоқда, чопиқ тракторлари бекор туриб қолмоқда. Бу ҳол трактор култивациясининг кечиклишига сабаб бўлмоқда. Ховос районидидаги 2-йи МТС гўзани трактор билан култивация қилиш планини эинди 12,3 процент бажарган. 15 майдан 20 майгача ҳарбир чопиқ тракторининг кунлиқ иш унуми планиди 10 гектар ўғитлаш атиги 3,8 гектарини ташкил қилган. Умуман областда ҳарбир чопиқ агрегатининг кундалиқ иш унуми 6 — 6,5 гектардан ошмаётган.

Кўнчилиқ колхозларда чўғур чопиқ қилиш ўрнига ер бети қириб кетилмоқда. Ўртасарой районидидаги «Северный маяк» колхозининг 5-йи, Ўртачирчиқ районидидаги Каганович номли колхозининг 10-йи, Ховос районидидаги Молотова номли колхозининг 20-йи бригадаларида, Охантарон, Янгиёул, Бўка районларидаги бир-катор колхозларда, ба'зи совхозларда чопиқнинг сифатига э'тибор бермаётганлар. Гўзани биринчи чопиқ қилишда норма 0,25 — 0,30 гектардан белгиланган сабабни сон учун курашилди, сифат бузилаётган, гўза тағидида нам тушроқча кетма-кетмай қолдетилаш натижасида ёнбой ўтлар тез ўсиб, гўзани қисиб қўймоқда.

Ба'зи колхозларда хўжалик ва ма'мурий ишларда ишловчилар кўпайтириб борилади. Янгиёул районидидаги Ленин номли колхозда 38 киши ўрнига ма'мурий аппаратда 63 киши ишламоқда. Бу ерда тафтиш комиссиясининг а'золарини ҳам кунига 1,5 — 2 тадан меҳнат кунини эълмоқда. 4 киши томоғига бўлиб қиёмасининг а'зоси деб қонунсиз равишда меҳнат кунини олмақда. Колхоздаги бригада бошлиқлари, ферма мудирлари ва турли хўжалик ишларида ишловчилар дала ишларига бирор кун ҳам қатнашмаганлар.

Кўнчилиқ колхозларда меҳнат иттизоми бўшашиб кетган. Контрольнинг йўқлиги натижасида колхозларинг ишга кеч қилиб, эрта қайтидилар. Ўртачирчиқ районидидаги Каганович номли, Куйбишев номли, Юзориқирчиқ районидидаги Шверин номли, Сирдарё районидидаги «Ленинбош» колхозларида колхозчилар эрталаб соат 8 — 10 да далага қикиб, кеч соат 5 — 6 да қайтар эканлар, колхозчиларга авас берилган тартиб бўлиб қолган. Ўртачирчиқ районидидаги Пушкин номли колхозда биринчи авас учун олинган 230 минг сўм пулдан колхозчиларнинг меҳнат қилуларига 130 минг сўм тақсимланган. Қолган пул отўғини ҳаракат қилинган, 62300 сўм экспедицияларга тарқатилган, 7400 сўм колхоз раисининг бўйруғи билан турли шахсларга қонунсиз қарс берилган.

Қамқуват колхозлари илгор колхозлар қаторига ўтказиш, уларга ҳартаёрла авас, айниқса техника жиҳатдан ердам уюштириш қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантиришда катта аҳамиятга эгадир. Областда 102 колхоз қамқуват қилинмоқда. Биз ана шу колхозларнинг аҳволи бу йил ҳам ачинарли эканлигини, партия, совет ташкилотлари ва МТСлар уларга тегишли ердамларни уюштирмаётганликлариини аниқлади. Ўртасарой районидидаги «Коммунизм» колхозини бу

Э. АШУРОВ — Андижон область тешириш бригадасининг раҳбари, К. ҲАМРОҚУЛОВ — Пахтаобдор район партия комитетининг секретари, Д. ВОЛТАБОВЕВ — Қўрғонтепа район партия комитетининг секретари, Л. АББАТОВ — Андижон районидидаги 1-йи МТС зонаси бўйича райком секретари, М. АБДУЛЛАЕВ — Қўрғонтепа районидидаги Сталин номли колхоз раиси, К. ШАВКИЕВ — Мартамак район ижроия комитетининг Раиси, К. МАМАТКУЛОВ — Пахтаобдор районидаги Мадақот қишлоқ советининг Раиси, Д. КОЖИЕВ — Халдовонбек район комсомол комитетининг секретари, Р. БОРИСОВ — Пахтаобдор районидидаги 2-йи МТСнинг бош агрономи, Г. УТАШЕВ — област экинчи хўжалик бошқармасининг старший агрономи, А. ЗУЛУНОВ — област ишлов хўжалик бошқармасининг ходими, З. ЕКУБОВ — Ялақудуқ район суи хўжалик бўлимининг гидротехниги, Г. МАДУМАРОВ — Андижон область, «Коммунизм» газетасининг махсус мухбири.

Буюк рус композитори — М. И. Глинка

(Туғилганга 150 йил тўлиши муносабати билан)

Рус музика маданиятининг улуг намондаси ва рус классик музикасининг асосчиси, генал композитор Михаил Иванович Глинканинг туғилганга бугун 150 йил тўлди. М. И. Глинканинг номи фақат профессионал музикачи-сан'атчилар ўртасидагина эмас, балки кеит музика тинловчилар оммаси орасида ҳам ҳамавақт катта ҳурматга сазовор бўлиб келмоқда. Глинканинг опера, симфония ва музиканинг бошқа йirik ва кичик формаларида яратган ўлмас асарлари ўша даврда янган машҳур рус композиторлари каби совет композиторларининг учун ҳам илҳомбахш ижод манбаи бўлиб келмоқда. Рус симфония, музикаси традициясини юксалтириб, улга асос солган Глинка асарлари, бизнинг совет давринида ҳам ўз улугворлигини сақлаб, яшаб келмоқда.

Михаил Иванович Глинка 1804 йилин 1 июнида (20 майда) Смоленск губерниясининг Ильян шаҳрида янги бўлган Новоспаск қишлоғида соиб кўнган оиласида туғилган. Глинка ёшлиқ чебларини ўзаал табиатли ўз қишлоғида ўтказган. Қишлоқ ҳаётининг эркин ашуларини севиб тинглайди ва ўргана бошлайди.

1812 йил, Россияга хибаткорона ҳужум бошлаб, бостириб кирган Наполеон қўшиларида қарши, рус ери учун, ватани босқинчилардан тозалаш учун оозлик кураши қизган бир пайт. Глинка бу вақтда энди саккиз ёшга кирган эди. У, душманга қарши ғазаб оловларини ёнғичи, Ватанин ҳимоя қилишга ва босқинчилардан тозалашга чарчурчи ашуларини, партизанлар ашуласини эшитишда. Бу жангвор ашуалар ёш Глинкани чуқур таассурот қолдиради.

Урушдан кейин Новоспаск қишлоғида яна тиниб ҳаёт ўргатилиши билан Глинка фортепиано қилини ўргана бошлайди. Қишлоқ олди бўйича ўқиб-оқиб унинг меросларини бориб, амсалб ва хор хорида рус халқ ашуаларини, музикаларини тинглаш бошлайди. Глинка, босқинчилар кўл остидаги оркестрини жуда кўп марта эшитганини, айниқса кечки овнат олдидан оркестр икросида ўйнаган рус халқ ашуалари, рақсларини севиб тинглаганлигини ва уларни қайта ишлашга киришганлигини эслади.

Глинка ўрта мактабда ўқиб юргал вақтларида ва уни битиргандан сўнг ҳам кўп вақтини музика ўрганишга бағишлайди. У фортепианода қилини оғайлайди, скрипкада қилини ўргана бошлайди, ва шу билан бир вақтда ашулардан ҳамма музика назарисини асосларидан дарс ола бошлайди. Концерт ва опера спектаклиларига тез-тез бориб туради. Глинкада рус халқ музикалари ва ўз замонасининг янги музикалари билан бир қаторда бошқа халқлар музикаси билан ҳам танишини орузи ўйнаган. Унинг қанчага бўлган саёҳати яна бирмунча янги музикалар билан танишини сабабни бўлади. Қанчага бўлган саёҳати келгусида унинг турли халқларнинг миллий музикаларига мухаббатини оширади. Петербургда бўлган вақтларида гарбий Европанинг машҳур композиторларидан Гайда, Моцарт, Бетховенларнинг симфоник ва камер асарларини ўрганади. Италия, Франция ва немис операларини кўради. Жуковский, Грибоедов, Одовеский, Вильгорскийлар билан бириче бор суҳбатда бўлади. Нигирмачи йилларнинг охирида Пушкин билан янча муносабатда бўлади. Бу вақтларида Глинканинг музика ижодиёти бошланиб, дастлабки бирмунча ашуа ва романслар, фортепиано учун кичик пьесалар ёзади. 1830 йилда чет давлатларга боради. Италияда ўз йил туради ва музика ма'лумотини оширишни давом этдиради. Глинка Петербургда қайтиб келганидан сўнг йирин формада музика яратиш орузида узоқ вақт ўзига монанд сюжет ахтарайди ва нийҳат «Иван Сусанин» унга ма'кул бўлади.

Глинка операсида Сусанин дадил, курашда ботир, ўз сўзидан қайтмас халқ баҳодирлиги сифатида содда, маъмурот, яхлат образ сифатида ифодаланган. Сусанин образининг гоийи ба бадиий жиҳатдан юксак даражада берилиши, рус халқи учун характерлидир. Глинканинг бу опера учун яратган музикалари, ариалари оригинал бўлишига қарамай, худди рус халқ ашуаларидек эшитилди. Бу аса Глинканинг рус халқ ашуаларини қанчалик синчиклаб ўрганганлигини да халқ ашуаларининг эй-нозик, эшитишчилик ўзига ялғи қилинган, оҳангларини толаотланганлиги дарс беради. Операдаги музикалар, халқ музикаси билан ҳамбарчас болганган. Композитор халқ музикаларидек мелодиялар яратмоқдан «Иван Сусанин» операсининг яратилиши рус классик музикасининг кеңчарча ўзгармайдиган мустақам реалистик халқлиқ асосларини бун'ёда келтирди. «Иван Сусанин» операси учун ёзилган увертюра (бошлангич музика — муяллад) — чуқур гоийи ва усталик билан ишланган бўлишига қўра, биринчи рус симфоник асардир. Увертюрада композитор, рус халқ ашуалари ва рақсли музикаларидан ижодий фойдаланган. Бу — операнинг идеясини чуқур ма'нода бадиий қилиб яратилиш ва асосий фикрни кеңайтириб, музика образлари яратиш учун асос бўлган.

Глинканинг «Иван Сусанин» операсида рус халқининг ўз оозлиги учун нахрамонона курашини тасвирловчи го, унинг иккинчи операсида янада бўрт кўрсатилади. Бу аса — «Руслан ва Людмила» операсидир. «Руслан ва Людмила» операси учун ёзилган жоибдор увертюра, операнинг умумий муялладаси билан қаттиқ боғланган бўлиб, унинг асосий характерини ифодалайди, янги увертю

